

**„KONVENCIJOS DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
TARPVALSTYBINIAME KONTEKSTE“ STRATEGINIO PADARINIŲ
APLINKAI VERTINIMO PROTOKOLAS**

Šio Protokolo Šalys,

pripažindamos aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, aspektų įtraukimo rengiant ir priimant planus, programas ir tam tikru mastu – politiką ir teisės aktus, svarbą,

įsipareigodamos skatinti darnų vystymąsi ir todėl remdamosi Jungtinių Tautų aplinkos ir plėtros konferencijos (1992 m., Rio de Žaneiras, Brazilija) išvadomis, ypač Rio aplinkos ir plėtros deklaracijos 4 bei 10 principais ir Darbotvarke 21, taip pat Trečiosios aplinkos ir sveikatos ministrų konferencijos (1999 m., Londonas) ir pasaulio valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimo darnaus vystymosi klausimais (2002 m., Johannesburgas, Pietų Afrika) rezultatais,

turėdamos galvoje Konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste, priimtą 1991 m. vasario 25 d. Espoo (Suomija), ir jos Šalių sprendimą II/9, priimtą 2001 m. vasario 26–27 d. Sofijoje, kuriuo buvo nuspręsta parengti teisiškai įpareigojantį strateginio padarinių aplinkai vertinimo protokolą,

sutikdamos, kad rengiant ir priimant planus, programas ir tam tikru mastu – politiką bei teisės aktus – strateginis padarinių aplinkai vertinimas turėtų būti svarbus ir kad planams, programoms, politikai ir teisės aktams plačiau taikant poveikio aplinkai vertinimo principus būtų sustiprinta jų reikšmingų padarinių aplinkai sisteminė analizė,

pripažindamos Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismą aplinkosaugos klausimais, priimtą 1998 m. birželio 25 d. Orhuse (Danija), ir atsižvelgdamos į atitinkamas Lukos deklaracijos, priimtą pirmajame Šalių susitikime, dalis,

suvokdamos, kaip svarbu visuomenei dalyvauti strategiškai vertinant aplinką,

pripažindamos naudą dabartinės ir būsimųjų kartų sveikatai bei gerovei, jei poreikis saugoti ir gerinti žmonių sveikatą bus laikomas sudedamąja strateginio padarinių aplinkai vertinimo dalimi, ir vertindamos šioje srityje dirbamą darbą, kuriam vadovauja Pasaulio sveikatos organizacija,

atsižvelgdamos į poreikį gerinti tarptautinį bendradarbiavimą ir didinti jo svarbą vertinant siūlomų planų, programų ir tam tikru mastu – politikos ir teisės aktų tarpvalstybinius padarinius aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai,

susitarė:

I straipsnis

TIKSLAS

Šio Protokolo tikslas – numatyti aukšto lygio aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, apsaugą:

- a) užtikrinant, kad rengiant planus ir programas būtų kruopščiai atsižvelgiama į visus aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, aspektus;
- b) rengiant politiką ir teisės aktus, kuriais prisidedama prie aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, tausojimo;
- c) nustatant aiškias, skaidrias ir veiksmingas strateginio padarinių aplinkai vertinimo procedūras,
- d) sudarant sąlygas visuomenei dalyvauti strategiškai vertinant aplinką ir
- e) šiomis priemonėmis aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, apsaugos aspektus įtraukti į priemones ir dokumentus, kuriais siekiama skatinti darnų vystymąsi.

2 straipsnis

APIBRĖŽTYS

Šiame Protokole:

1. „Konvencija“ – Konvencija dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste;
2. „Šalis“ – jei tekste nenurodyta kitaip, šio Protokolo Susitariančioji Šalis;
3. „padarinius sukelianti Šalis“ – šio Protokolo Šalis ar Šalys, pagal kurių jurisdikciją numatoma rengti planą arba programą;
4. „padarinius patirianti Šalis“ – šio Protokolo Šalis arba Šalys, kurių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, gali turėti įtakos tam tikro plano arba programos tarpvalstybiniai padariniai;
5. „planai ir programos“ – planai, programos ir visi jų pakeitimai:
 - a) kurie reikalingi pagal įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas; ir
 - b) kuriuos rengia ir (arba) priima valdžios institucijos arba kurie yra valdžios institucijų parengti, kad juos oficialiai nustatyta tvarka priimtų parlamentas arba vyriausybė;
6. „strateginis padarinių aplinkai vertinimas“ – galimų padarinių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, vertinimas, į kurį įeina padarinių aplinkai ataskaitos apimties nustatymas ir jos rengimas, visuomenės dalyvavimas, konsultacijos, ir atsižvelgimas į padarinių aplinkai ataskaitos, visuomenės dalyvavimo ir konsultacijų rezultatus plane arba programoje;

7. „padariniai aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai“ – padariniai aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, florai, faunai, biologinei įvairovei, dirvožemiui, klimatui, orui, vandeniui, gamtovaizdžiui, gamtos objektams, materialiajam turtui, kultūros paveldui ir šių padarinių sąveika;
8. „visuomenė“ – vienas ar daugiau fizinių arba juridinių asmenų ir pagal nacionalinius įstatymus ar praktiką jų asociacijos, organizacijos arba grupės.

3 straipsnis

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisinių, administracinių ir kitų atitinkamų priemonių šio Protokolo nuostatomis įgyvendinti aiškiai ir skaidriai.
2. Kiekviena Šalis stengiasi užtikrinti, kad pareigūnai ir valdžios institucijos padėtų visuomenei ir teiktų jai konsultacijas šiuo Protokolu reglamentuojamais klausimais.
3. Kiekviena Šalis numato asociacijų, organizacijų arba grupių, pagal šį Protokolą prisidedančių prie aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, apsaugos, tinkamą pripažinimą ir paramą joms.
4. Šio Protokolo nuostatos neturi poveikio Šalies teisei taikyti ar pradėti taikyti papildomas priemones šiuo Protokolu reglamentuojamiems klausimams.
5. Kiekviena Šalis atitinkamuose tarptautiniuose sprendimų priėmimo procesuose ir atitinkamose tarptautinėse organizacijose remia šio Protokolo tikslus.
6. Kiekviena Šalis užtikrina, kad asmenys, naudodamiesi savo teisėmis pagal šio Protokolo nuostatas, nebūtų už savo dalyvavimą kaip nors baudžiami, persekiojami ar puolami. Ši nuostata neturi įtakos nacionalinių teismų įgaliojimams teismo proceso metu priimti sprendimus dėl reikalavimo atlyginti pagrįstas išlaidas.
7. Pagal atitinkamas šio Protokolo nuostatas visuomenė gali naudotis savo teisėmis be jokios diskriminacijos dėl pilietybės, tautybės ar nuolatinės gyvenamosios vietos, o juridiniai asmenys – be jokios diskriminacijos dėl jų registruotosios buveinės arba veiklos centro tikrosios buvimo vietos.

4 straipsnis

TAIKYMO SRITIS RENGIANČI PLANUS IR PROGRAMAS

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad, rengiant šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse minimus planus ir programas, kurių padariniai gali būti reikšmingi aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, būtų atliktas strateginis padarinių aplinkai vertinimas.
2. Strateginis padarinių aplinkai vertinimas atliekamas rengiant žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės, energetikos, pramonės, įskaitant kasybą, transporto, regioninės plėtros, atliekų tvarkymo, vandens ūkio valdymo, telekomunikacijų, turizmo, miesto ir kaimo planavimo bei žemėtvarkos planus ir programas, kuriais remiantis ateityje bus išduodami leidimai vykdyti I priede išvardytus projektus ir II priede išvardytus kitus projektus, kurių padarinius aplinkai būtina įvertinti pagal nacionalinius įstatymus.
3. Rengiant kitus, nei nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, planus ir programas, kuriais remiantis nustatomi ateityje išduodamų leidimų projektams vykdyti pagrindai, strateginis padarinių aplinkai vertinimas atliekamas, kai Šalis taip nusprendžia pagal 5 straipsnio 1 dalį.
4. Rengiant šio straipsnio 2 dalyje nurodytus planus ir programas, kuriuose nustatomas nedidelių teritorijų naudojimas vietos lygiu ir nedideli šio straipsnio 2 dalyje nurodytų planų ir programų pakeitimai, strateginis padarinių aplinkai vertinimas atliekamas tik tais atvejais, kai Šalis taip nusprendžia pagal 5 straipsnio 1 dalį.
5. Šis Protokolas netaikomas tokiems planams ir programoms:
 - a) planams ir programoms, skirtiems tik nacionalinei gynybai arba civiliniams nepaprastosios padėties atvejams;
 - b) finansiniams arba biudžeto planams ir programoms.

5 straipsnis

ATRANKA

1. Kiekviena Šalis tai, ar 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti planai ir programos gali turėti reikšmingų padarinių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, nustato arba atlikdama kiekvieno atskirai atvejo tyrimą, arba nustatydamą planų ir programų tipus, arba abiem būdais. Šiuo tikslu kiekviena Šalis visais atvejais atsižvelgia į III priede išdėstytus kriterijus.
2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad taikant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą procedūrą būtų konsultuojamasi su 9 straipsnio 1 dalyje nurodytomis aplinkos apsaugos ir sveikatos institucijomis.
3. Kiek įmanoma, kiekviena Šalis stengiasi sudaryti galimybes suinteresuotiems visuomenės atstovams dalyvauti pagal šį straipsnį atliekant planų ir programų atrankas.

4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad pagal šio straipsnio 1 dalį padarytos išvados, įskaitant priežastis, dėl kurių nereikia reikalauti strateginio padarinių aplinkai vertinimo, visuomenei būtų prieinamos laiku, jas paskelbus oficialiais pranešimais arba kitomis atitinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, elektroninėmis.

6 straipsnis

VERTINIMO APIMTIES NUSTATYMAS

1. Kiekviena Šalis nustato būdus, kuriais, vadovaujantis 7 straipsnio 2 dalimi, nustatoma padarinių aplinkai ataskaitoje nurodytina informacija.
2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad, nustatant padarinių aplinkai ataskaitoje nurodytiną informaciją, būtų konsultuojamasi su 9 straipsnio 1 dalyje nurodytomis aplinkos apsaugos ir sveikatos institucijomis.
3. Kiek įmanoma, kiekviena Šalis stengiasi sudaryti galimybes suinteresuotiems visuomenės atstovams dalyvauti nustatant padarinių aplinkai ataskaitoje nurodytiną informaciją.

7 straipsnis

PADARINIŲ APLINKAI ATASKAITA

1. kiekviena Šalis užtikrina, kad rengiant planus ir programas, kurių padariniai aplinkai turi būti strategiškai įvertinti, būtų parengta padarinių aplinkai ataskaita.
2. Atsižvelgiant į pagal 6 straipsnį nustatytą informaciją, padarinių aplinkai ataskaitoje nurodomos, apibūdinami ir vertinami galimi plano arba programos ir jo (jos) pagrįstų alternatyvų įgyvendinimo reikšmingi padariniai aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai. Ataskaitoje IV priede nurodyta informacija, kuri pagrįstai gali būti reikalinga, pateikiama atsižvelgiant į:
 - a) šiuolaikines žinias ir vertinimo metodus;
 - b) plano arba programos turinį, jo išsamumą ir rengimo etapą sprendimų priėmimo procese;
 - c) visuomenės interesus; ir
 - d) sprendimus priimančios institucijos informacijos poreikius.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad padarinių aplinkai ataskaitos būtų pakankamai kokybiškos ir atitiktų šio Protokolo reikalavimus.

8 straipsnis

VISUOMENĖS DALYVAVIMAS

1. Kol dar galima pasirinkti bet kurį iš sprendimo variantų, kiekviena Šalis visuomenei užtikrina galimybes pakankamai anksti, laiku ir tinkamai dalyvauti atliekant strateginį planų ir programų padarinių aplinkai vertinimą.
2. Kiekviena Šalis elektroninėmis ir kitomis atitinkamomis priemonėmis užtikrina, kad visuomenė galėtų laiku susipažinti su planų bei programų projektais ir padarinių aplinkai ataskaita.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad šio straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytoms reikmėms būtų konkrečiai nurodyti atitinkami visuomenės atstovai, įskaitant nevyriausybinės organizacijas.
4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad šio straipsnio 3 dalyje minėti visuomenės atstovai turėtų galimybę per tinkamos trukmės laikotarpį pareikšti savo nuomonę apie plano ar programos projektą ir padarinių aplinkai ataskaitą.
5. Kiekviena Šalis užtikrina, kad būtų sukurtos ir viešai prieinamos visos suinteresuotų visuomenės atstovų informavimo ir konsultavimo priemonės. Šiuo tikslu kiekviena Šalis tinkamai atsižvelgia į V priede išvardytus elementus.

9 straipsnis

KONSULTAVIMASIS SU APLINKOS APSAUGOS IR SVEIKATOS INSTITUCIJOMIS

1. Kiekviena Šalis paskiria institucijas, su kuriomis būtų galima konsultuotis ir kurioms dėl jų konkrečių pareigų aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, srityje gali būti aktualūs plano ar programos įgyvendinimo padariniai aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms institucijoms sudaromos sąlygos susipažinti su plano arba programos projektas ir padarinių aplinkai ataskaita.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms institucijoms pakankamai anksti, laiku ir tinkamai būtų suteikta proga pareikšti savo nuomonę apie plano arba programos projektą ir padarinių aplinkai ataskaitą.
4. Kiekviena Šalis išsamiai nustato šio straipsnio 1 dalyje minėtų aplinkos apsaugos ir sveikatos institucijų informavimo ir konsultavimo priemones.

10 straipsnis

TARPVALSTYBINĖS KONSULTACIJOS

1. Kai padarinius sukelianti Šalis mano, kad dėl plano ar programos įgyvendinimo gali būti padaryti reikšmingi tarpvalstybiniai padariniai aplinkai, taip pat ir

žmonių sveikatai, arba kai Šalis, galinti patirti tokius reikšmingus padarinius, to prašo, padarinius sukelianti Šalis kuo anksčiau prieš priimdama planą arba programą praneša apie ją (ji) padarinius patiriančiajai Šaliai.

2. Tokiame pranešime *inter alia* turi būti:
 - a) plano arba programos projektas ir padarinių aplinkai ataskaita, taip pat informacija apie galimus tarpvalstybinius padarinius aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai; ir
 - b) informacija apie sprendimų priėmimo procedūrą, kartu nurodomi pagrįsti pastabų perdavimo terminai.
3. Padarinius patirianti Šalis per pranešime nurodytą laiką padarinius sukeliančiai Šaliai praneša, ar ji nori pradėti konsultacijas prieš priimant planą arba programą, ir, jei ji to pageidauja, atitinkamos Šalys pradeda konsultacijas dėl galimų plano arba programos įgyvendinimo tarpvalstybinių padarinių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, ir numato priemones, neleidžiančias kilti neigiamiems padariniams, juos sumažinančias ar sušvelninančias.
4. Vykstant tokioms konsultacijoms, atitinkamos Šalys nuodugniai susitaria dėl priemonių, užtikrinančių, kad padarinius patiriančioje Šalyje atitinkama visuomenės dalis ir 9 straipsnio 1 dalyje nurodytos institucijos būtų informuojamos ir joms būtų suteikta proga per pagrįstos trukmės laikotarpį atsiųsti savo nuomonę dėl plano ar programos projekto ir padarinių aplinkai ataskaitos.

11 straipsnis

SPRENDIMAS

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad tvirtinant planą arba programą būtų deramai atsižvelgiama į:
 - a) padarinių aplinkai ataskaitos išvadas;
 - b) padarinių aplinkai ataskaitoje nurodytas priemones, neleidžiančias kilti neigiamiems padariniams, juos sumažinančias ar sušvelninančias; ir
 - c) pagal 8–10 straipsnius gautas pastabas.
2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad, priėmus planą arba programą, apie tai būtų pranešta visuomenei, 9 straipsnio 1 dalyje nurodytoms institucijoms ir Šalims, su kuriomis konsultuotasi pagal 10 straipsnį, ir kad joms būtų prieinamas tas planas arba programa kartu su pareiškimu, kuriame apibendrinama, kaip į jį (ją) yra įtraukti aplinkos apsaugos ir sveikatos klausimai, kaip atsižvelgta į pastabas, gautas pagal 8–10 straipsnius, ir kodėl jie buvo priimti apsvarsčius kitas nagrinėtas pagrįstas alternatyvas.

12 straipsnis

STEBĖSENA

1. Kiekviena Šalis vykdo pagal 11 straipsnį priimtų planų ir programų įgyvendinimo reikšmingų padarinių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, stebėseną, kad *inter alia* galėtų anksti nustatyti nenumatytus neigiamus padarinius ir galėtų imtis atitinkamų taisomųjų veiksmų.
2. Vadovaujantis nacionaliniais įstatymais, su stebėsenos rezultatais yra supažindamos 9 straipsnio 1 dalyje nurodytos institucijos ir visuomenė.

13 straipsnis

POLITIKA IR TEISĖS AKTAI

1. Kiekviena Šalis stengiasi užtikrinti, kad aplinkos apsaugos, taip pat ir žmonių sveikatos, klausimai būtų nagrinėjami ir kad į juos būtų tinkamai atsižvelgiama rengiant politikos ir teisės aktų, kurie gali turėti reikšmingų padarinių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, pasiūlymus.
2. Taikydama šio straipsnio 1 dalį, kiekviena Šalis atsižvelgia į atitinkamus šio Protokolo principus ir elementus.
3. Prireikus kiekviena Šalis nustato, kaip, vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi, praktiškai svarstyti ir politiką bei teisės aktus įtraukti aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, klausimus atsižvelgiant į sprendimų priėmimo proceso skaidrumo būtinybę.
4. Kiekviena Šalis Konvencijos Šalių susitikimui, kuris atstoja šio Protokolo Šalių susitikimą, pateikia šio straipsnio taikymo ataskaitą.

14 straipsnis

KONVENCIJOS ŠALIŲ SUSITIKIMAS, ATSTOJANTIS ŠIO PROTOKOLO ŠALIŲ SUSITIKIMĄ

1. Konvencijos Šalių susitikimas atstoja šio Protokolo Šalių susitikimą. Pirmasis Konvencijos Šalių susitikimas, atstojantis šio Protokolo Šalių susitikimą, šaukiamas ne vėliau kaip po metų nuo šio Protokolo įsigaliojimo dienos kartu su Konvencijos Šalių susitikimu, jei toks susitikimas tuo laikotarpiu yra rengiamas. Kiti Konvencijos Šalių susitikimai, atstojantys šio Protokolo Šalių susitikimą, vyksta kartu su Konvencijos Šalių susitikimais, jei Konvencijos Šalių susitikimas, atstojantis šio Protokolo Šalių susitikimą, nenusprendžia kitaip.
2. Konvencijos Šalys, kurios nėra šio Protokolo Šalys, kaip stebėtojos gali dalyvauti bet kurios Konvencijos Šalių susitikimo, atstojančio šio Protokolo Šalių susitikimą, sesijos darbe. Konvencijos Šalių susitikime, atstojančiame šio

Protokolo Šalių susitikimą, sprendimus pagal šį Protokolą priima tik šio Protokolo Šalys.

3. Kai Konvencijos Šalių susitikimas atstoja šio Protokolo Šalių susitikimą, bet kuris Šalių susitikimo biuro narys, atstovaujantis Konvencijos Šaliai, kuri tuo metu nėra šio Protokolo Šalis, pakeičiamas kitu nariu, kurį kitos šio Protokolo Šalys renka iš savo tarpo.
4. Konvencijos Šalių susitikimas, atstojantis šio Protokolo Šalių susitikimą, reguliariai prižiūri šio Protokolo įgyvendinimą ir tuo tikslu:
 - a) persvarsto strateginio padarinių aplinkai vertinimo politiką ir metodus, kad patobulintų šiame Protokole numatytas procedūras;
 - b) keičiasi informacija apie patirtį, įgytą atliekant strateginį padarinių aplinkai vertinimą ir įgyvendinant šį Protokolą;
 - c) prireikus prašo kompetentingas įstaigas, išmanančias, kaip siekti šio Protokolo tikslų, teikti paslaugas ir bendradarbiauti;
 - d) įsteigia tokias antrines struktūras, kurias mano esant reikalingas įgyvendinant šį Protokolą;
 - e) prireikus svarsto ir priima šio Protokolo pakeitimų pasiūlymus ir
 - f) svarsto ir imasi papildomų veiksmų, įskaitant veiksmus, vykdytinus ir pagal šį Protokolą, ir pagal Konvenciją, kurių gali prireikti siekiant šio Protokolo tikslų.
5. Konvencijos Šalių susitikimo darbo tvarkos taisyklės *mutatis mutandis* taikomos pagal šį Protokolą, išskyrus atvejus, kai Konvencijos Šalių susitikimas, atstojantis šio Protokolo Šalių susitikimą, vieningai nusprendžia kitaip.
6. Pirmasis Konvencijos Šalių susitikimas, atstojantis šio Protokolo Šalių susitikimą, svarsto ir tvirtina šio Konvencijos Protokolo laikymosi priežiūros procedūrą.
7. Kiekviena Šalis Konvencijos Šalių susitikimo, atstojančio šio Protokolo Šalių susitikimą, nustatytu reguliarumu Konvencijos Šalių susitikimui, atstojančiam šio Protokolo Šalių susitikimą, pateikia pranešimą apie priemones, kurių ji ėmėsi šiam Protokolui įgyvendinti.

15 straipsnis

RYŠYS SU KITAIS TARPTAUTINIAIS SUSITARIMAIS

Šio Protokolo atitinkamos nuostatos taikomos nepažeidžiant JT Europos ekonominės komisijos Konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste ir Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismą aplinkosaugos klausimais.

16 straipsnis

BALSAVIMO TEISĖ

1. Išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 2 dalyje, kiekviena šio Protokolo Šalis turi vieną balsą.
2. Regioninės ekonominės integracijos organizacijos savo kompetencijos klausimais įgyvendindamos savo balso teisę turi tiek balsų, kiek yra jų valstybių narių, kurios yra šio Protokolo Šalys. Tokios organizacijos nesinaudoja balso teise, jei savo balso teise naudojasi jų valstybės narės, ir atvirkščiai.

17 straipsnis

SEKRETORIATAS

Konvencijos 13 straipsniu įsteigtas sekretoriatas veikia kaip šio Protokolo sekretoriatas, ir šiame Protokole *mutatis mutandis* taikomi Konvencijos 13 straipsnio a–c punktai dėl sekretoriato funkcijų.

18 straipsnis

PRIEDAI

Šio Protokolo priedai yra jo sudedamoji dalis.

19 straipsnis

PROTOKOLO PAKEITIMAI

1. Bet kur Šalis gali siūlyti šio Protokolo pakeitimus.
2. Vadovaujantis šio straipsnio 3 dalimi, Konvencijos 14 straipsnio 2–5 dalyse nustatyta Konvencijos pakeitimų siūlymo, priėmimo ir įsigaliojimo procedūra *mutatis mutandis* taikoma atliekant šio Protokolo pakeitimus.
3. Taikant šį Protokolą, trys ketvirtadaliai Šalių, kurių reikia, kad pakeitimas įsigaliotų jį ratifikavusioms, patvirtinusioms ar priėmusioms Šalims, skaičiuojami atsižvelgiant į pakeitimo priėmimo metu buvusių Šalių skaičių.

20 straipsnis

GINČŲ SPRENDIMAS

Konvencijos 15 straipsnio nuostatos dėl ginčų sprendimo *mutatis mutandis* taikomos šiam Protokolui.

21 straipsnis

PASIRAŠYMAS

Šis Protokolas pateikiamas pasirašyti Europos ekonominės komisijos valstybėms narėms ir valstybėms, pagal 1947 m. kovo 28 d. Ekonomikos ir socialinių reikalų Tarybos rezoliucijos 36 (IV) 8 ir 11 dalis Europos ekonomikos reikalų komisijoje turinčioms konsultantės statusą, bei regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms, kurias sudaro Europos ekonominės komisijos nepriklausomos valstybės narės ir kurioms jų valstybės narės yra perleidusios kompetenciją šiuo Protokolu reglamentuojamais klausimais, įskaitant kompetenciją šiais klausimais sudaryti sutartis, 2003 m. gegužės 21–23 d. Kijeve (Ukraina), o po to – iki 2003 m. gruodžio 31 d. Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke.

22 straipsnis

DEPOZITARAS

Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius yra šio Protokolo depozitaras.

23 straipsnis

RATIFIKAVIMAS, PRIĖMIMAS, PATVIRTINIMAS IR PRISIJUNGIMAS

1. Ši Protokolą pasirašiusios valstybės ir 21 straipsnyje nurodytos regioninės ekonominės integracijos organizacijos jį ratifikuoja, priima arba patvirtina.
2. Valstybės ir 21 straipsnyje minėtos regioninės ekonominės integracijos organizacijos gali prie šio Protokolo prisijungti nuo 2004 m. sausio 1 d.
3. Kiekviena šio straipsnio 2 dalyje nenurodyta valstybė, kuri yra Jungtinių Tautų narė, gali prisijungti prie šio Protokolo, jeigu tokiame prisijungime pritaria Konvencijos Šalių susitikimas, atstojantis šio Protokolo Šalių susitikimą.
4. Kiekviena 21 straipsnyje minėta regioninė ekonominės integracijos organizacija, kuri tampa šio Protokolo Šalimi, net jeigu nė viena jos valstybė narė nėra šio Protokolo Šalis, privalo laikytis visų įsipareigojimų pagal šį Protokolą. Jei viena arba kelios tokios organizacijos valstybės narės yra šio Protokolo Šalys, organizacija ir jos valstybės narės sprendžia dėl savo atitinkamos atsakomybės vykdant įsipareigojimus pagal šį Protokolą. Tokiais atvejais organizacija ir jos valstybės narės neturi teisės vienu metu naudotis teisėmis pagal šį Protokolą.

5. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentuose 21 straipsnyje minėtos regioninės ekonominės integracijos organizacijos pareiškimu nurodo savo kompetenciją šiuo Protokolu reglamentuojamais klausimais. Šios organizacijos taip pat praneša depozitarui apie visus svarbius jų kompetencijos pasikeitimus.

24 straipsnis

ĮSIGALIOJIMAS

1. Šis Protokolas įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai deponuojamas šešioliktoasis ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentas.
2. Taikant šio straipsnio 1 dalį, kurios nors 21 straipsnyje minėtos regioninės ekonominės integracijos organizacijos deponuojamas dokumentas, nelaikomas papildomu prie tokios organizacijos valstybių narių deponuotų dokumentų.
3. Kiekvienai 21 straipsnyje minėtai valstybei arba regioninei ekonominei integracijos organizacijai, kuri ratifikuoja, priima, patvirtina šį Protokolą arba prisijungia prie jo deponavus šešiolikto ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, Protokolas įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai tokia valstybė ar organizacija deponuoja savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą.
4. Šis Protokolas taikomas planams, programoms, politikai ir teisėms aktams, kurių pirmasis oficialus parengtinis aktas priimamas po šio Protokolo įsigaliojimo dienos. Kai Šaliai, kuri turi jurisdikciją rengti planą, programą, politiką ar teisės aktą, taikoma šio straipsnio 3 dalis, šis Protokolas taikomas planams, programoms, politikai ir teisėms aktams, kurių pirmasis oficialus parengtinis aktas priimamas po to, kai šis Protokolas įsigalioja tai Šaliai.

25 straipsnis

DENONSAVIMAS

Po ketverių metų nuo tos dienos, kai šis Protokolas įsigaliojo kuriai nors Šaliai, toji Šalis bet kuriuo metu gali denonsuoti šį Protokolą raštišku pranešimu depozitarui. Denonsavimas įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai depozitaras gauna tokį pranešimą. Toks denonsavimas neturi įtakos 5–9, 11 ir 13 straipsnių taikymui jau pradėtam strateginiam padarinių aplinkai vertinimui pagal šį Protokolą arba 10 straipsnio taikymui prieš įsigaliojant tokiam denonsavimui jau pateiktam pranešimui arba prašymui.

26 straipsnis

AUTENTIŠKI TEKSTAI

Šio Protokolo originalas, kurio tekstai anglų, prancūzų ir rusų kalbomis yra autentiški, deponuojamas Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Protokolą.

Priimta du tūkstančiai trečiųjų metų gegužės dvidešimt pirmą dieną Kijeve (Ukraina).

I priedas

4 STRAIPSNIO 2 DALYJE MINĖTŲ PROJEKTŲ SĄRAŠAS

1. Naftos perdirbimo gamyklos (išskyrus įmones, gaminančias tikrai tepalus iš žalios naftos) ir anglies arba bitumuotų skalūnų dujų fiksacijos ir suskystinimo įrenginiai, kurių pajėgumas yra 500 daugiau metrinų tonų per dieną.
2. 300 megavatų arba didesnės galios šiluminės elektrinės ir kiti deginimo įrenginiai, taip pat branduolinės elektrinės ir kiti įrenginiai su branduoliniais reaktoriais (išskyrus mokslinių tyrimų įrenginius skylančių ir reprodukuojamų medžiagų gamybai ir konversijai, kurių didžiausioji galia neviršija vieno kilovato, esant pastoviai šiluminei apkrovai).
3. Įrenginiai, skirti tik branduoliniam kurui gaminti arba prisodrinti, panaudotam branduoliniam kurui regeneruoti arba radioaktyviosioms atliekoms surinkti, pašalinti ir perdirbti.
4. Stambūs pirminio ketaus ir plieno lydymo ir spalvotųjų metalų gamybos įrenginiai.
5. Asbesto gavybos ir perdirbimo, asbesto ir gaminių, kurių sudėtyje yra asbesto, perdarymo įrenginiai: asbesto-cemento gaminiai – kai pagaminama daugiau kaip 20000 metrinų tonų per metus; frikcinės medžiagos – kai per metus pagaminama daugiau kaip 50 metrinų tonų produkcijos; kitų asbesto panaudojimo būdų – naudojant daugiau kaip 200 metrinų tonų per metus.
6. Integruoti (viso ciklo) chemijos kombinatai.
7. Automagistralių, greitkelių *, tolimojo susisiekimo geležinkelių ir oro uostų **, turinčių pagrindinį 2100 metrų ilgio ir ilgesnį kilimo ir tūpimo taką, statyba.
8. Naftotiekiai ir dujotiekiai, kurių vamzdžiai yra didelio skersmens.
9. Prekybiniai uostai, taip pat vietiniai vandens keliai ir vietiniai laivybos uostai, kurie gali priimti daugiau kaip 1350 metrinų tonų vandentalpos laivus.
10. Atliekų šalinimo įrenginiai – atliekų deginimo, cheminio perdirbimo arba toksinų bei pavojingų atliekų deponavimo (sąvartyne) įrenginiai.

* Šiame Protokole:

„automagistralė“ - kelias, specialiai suprojektuotas ir nutiestas variklinių transporto priemonių eismui ir neskirtas pakelės valdoms pasiekti, kuris:

a) turi, išskyrus atskirus ruožus arba laikinai, atskiras važiuojamąsias abipusio eismo dalis, atskirtas viena nuo kitos eismui nenaudojama skiriamąja juosta, arba išimtiniais atvejais atskirtas kitokiomis priemonėmis;

b) neturi tame pačiame lygyje sankirtų su keliais, geležinkelio arba tramvajaus bėgiais ir pėsčiųjų perėjomis;

c) yra specialiai pažymėtas automagistralės ženklu;

„greitkelis“ - kelias, skirtas variklinių transporto priemonių eismui, į kurį įmanoma įvažiuoti tik nuo sankirtos arba reguliuojamais kelių susikirtimais ir, svarbiausia, kurio važiuojamojoje dalyje (važiuojamosiose dalyse) uždrausta sustoti bei stovėti.

** Šiame Protokole „oro uostas“ – oro uostas, kuris atitinka apibrėžimą 1944 m. Čikagos konvencijoje, įsteigiančioje Tarptautinę civilinės aviacijos organizaciją (14 priedas).

11. Stambios užtvankos ir vandens saugyklos.
12. Požeminių vandenų išgavimas, kai per metus išgaunama 10 milijonų kubinių metrų ar daugiau vandens.
13. Celiuliozės ir popieriaus gamyba, kai per dieną pagaminama 200 metrinių tonų arba daugiau oru išdžiovinamos produkcijos.
14. Metalų rūdų ir anglių didelio masto gavyba ir prisodrinimas vietoje.
15. Angliavandenilių gavyba kontinentiniame šelfe.
16. Stambūs naftos, naftos cheminių ir cheminių produktų sandėliai.
17. Miškų kirtimas dideliuose plotuose.

II priedas

VISI KITI 4 STRAIPSNIO 2 DALYJE MINĖTI PROJEKTAI

1. Kaimo žemės valdų pertvarkos projektai.
2. Nedarbomos žemės ar pusiau natūralių plotų panaudojimo intensyviems žemės ūkio tikslams projektai.
3. Vandens tvarkymo žemės ūkio tikslais, įskaitant drėkinimą ir žemės drenažą, projektai.
4. Intensyviosios gyvulininkystės (įskaitant paukštininkystę) įrenginiai.
5. Pradinis miškų apsodininimas ir kirtimas kai siekiama pakeisti žemės panaudojimą.
6. Intensyvus žuvų auginimas.
7. Branduolinės jėgainės ir kiti branduoliniai reaktoriai*, įskaitant tokių jėgainių ir reaktorių išmontavimą ir eksploatacijos nutraukimą (išskyrus mokslinių tyrimų įrenginius skylančių ir reprodukuojamų medžiagų gamybai ir konversijai, kurių didžiausia galia neviršija vieno kilovato, esant pastoviai šiluminei apkrovai), neįtraukti į I priedą.
8. 15 kilometrų ir ilgesnių elektros linijų (220 kilovoltų įtampos ar daugiau) bei kiti elektros perdavimo laidais ore statybos projektai.
9. Elektros, garų ir karšto vandens gamybos pramoniniai įrenginiai.
10. Dujų, garų ir karšto vandens transportavimo pramoniniai įrenginiai.
11. Antžeminės iškastinio kuro ir gamtinių dujų saugyklos.
12. Požeminės degių dujų saugyklos.
13. Pramoninis akmens anglių ir lignito briketavimas
14. Hidroelektrinių įrenginiai.
15. Vėjo energijos panaudojimas elektros gamybai (vėjo jėgainių parkai).
16. Įrenginiai, neįtraukti į I priedą, skirti:
 - branduoliniam kurui gaminti ir sodrinti;
 - panaudotam branduoliniam kurui apdoroti;
 - galutiniam panaudoto branduolinio kuro šalinimui;
 - tik galutiniam radioaktyviųjų atliekų šalinimui;
 - tik panaudoto branduolinio kuro saugojimui (ilgiau kaip 10 metų) ne toje vietoje, kur vyksta gamyba; arba
 - radioaktyviųjų atliekų apdorojimui ir saugojimui.
17. Akmens skaldyklos, atvira kasyba ir durpių gavyba, neįtrauktos į I priedą.
18. Požeminė kasyba, neįtraukta į I priedą.

* Šiame Protokole branduolinės jėgainės ir kiti branduoliniai reaktoriai nelaikomi tokiais įrenginiais, kai visas branduolinis kuras ir kiti radioaktyviosiomis medžiagomis užteršti elementai yra visam laikui pašalinti iš tokių įrenginių.

19. Mineralų gavyba iš jūros ar upių dugno.
20. Gilūs gręžiniai (ypač geoterminiai, branduolinėms atliekoms saugoti, vandens tiekimo gręžiniai), išskyrus gręžinius grunto stabilumui tirti.
21. Antžeminiai pramonės įrenginiai akmens anglių, naftos, gamtinių dujų ir rūdų, taip pat bituminių skalūnų gavybai.
22. Integruotos ketaus ir plieno pradinio lydymo gamyklos, neįtrauktos į I priedą.
23. Ketaus luitų ir plieno gamybos (pirminio arba antrinio lydymo) įrenginiai, įskaitant nepertraukiamą liejimą.
24. Juodųjų metalų apdorojimo įrenginiai (karšto valcavimo staklės, kūjus turinčios kalvės, dengimo apsaugine lydyto metalo danga įrenginiai).
25. Juodųjų metalų liejyklos.
26. Spalvotųjų metalų žaliavos iš rūdos, koncentratų ar antrinių žaliavų gamybos, taikant metalurginius, cheminius ar elektrolizės procesus, įrenginiai, neįtraukti į I priedą.
27. Spalvotųjų metalų, išskyrus brangiuosius metalus, įskaitant regeneruotus produktus (rafinavimas, liejimas ir t. t.) lydymo, įskaitant legiravimą, įrenginiai, neįtraukti į I priedą.
28. Metalų ir plastikų paviršiaus apdorojimo taikant elektrolizės arba cheminius procesus įrenginiai.
29. Variklinių transporto priemonių gamyba ir surinkimas bei jų variklių gamyba.
30. Laivų statyklos.
31. Orlaivių gamybos ir remonto įrenginiai.
32. Geležinkelių įrangos gamyba.
33. Kalimas panaudojant sprogstamąsias medžiagas.
34. Metalų rūdų deginimo ir aglomeracijos įrenginiai.
35. Kokso krosnys (sausas akmens anglių distiliavimas).
36. Cemento gamybos įrenginiai.
37. Stiklo, įskaitant stiklo pluoštą, gamybos įrenginiai.
38. Mineralinių medžiagų lydymo, įskaitant mineralinio pluošto gamybą, įrenginiai.
39. Keramikos gaminių, ypač stoginių čerpių, plytų, ugniai atsparių plytų, plytelių, keramikos ir porceliano, degimas.

40. Chemikalų gamybos ir tarpinių produktų apdorojimo įrenginiai, neįtraukti į I priedą.
41. Pesticidų, farmacijos produktų, dažų ir lakų, elastomerų ir peroksidų gamyba.
42. Naftos, naftos cheminių arba cheminių produktų saugyklos, neįtrauktos į I priedą.
43. Augalinių ir gyvūninių aliejų bei riebalų gamyba.
44. Gyvūninių ir augalinių produktų pakavimas ir konservavimas.
45. Pieno produktų gamyba.
46. Alaus ir salyklo gamyba.
47. Konditerijos gaminių ir sirupo gamyba.
48. Gyvulių skerdyklos.
49. Krakmolo gamybos pramoniniai įrenginiai.
50. Žuvų miltų ir žuvų taukų fabrikai.
51. Cukraus fabrikai.
52. Celiuliozės, popieriaus ir kartono gamybos įmonės, neįtrauktos į I priedą.
53. Pluošto ar tekstilės gaminių pirminio apdorojimo ir dažymo įmonės.
54. Kailių ir odų raugyklos.
55. Celiuliozės perdirbimo ir gamybos įrenginiai.
56. Elastomerinių gaminių gamyba ir apdorojimas.
57. Dirbtinio mineralinio pluošto gamybos įrenginiai.
58. Sprogstamųjų medžiagų rekuperacijos ir sunaikinimo įrenginiai.
59. Asbesto ir asbesto gaminių gamybos įrenginiai, neįtraukti į I priedą.
60. Kailių lupyklos.
61. Variklių, turbinų ir reaktorių bandymo stendai.
62. Nuolatinės variklinių transporto priemonių lenktynių ir bandymų trasos.
63. Dujų ir naftos transportavimo vamzdynai, neįtraukti į I priedą.
64. Chemikalų transportavimo vamzdynai, kurių skersmuo didesnis kaip 800 mm, o ilgis – daugiau kaip 40 km.

65. Geležinkelių ir krovinių perkrovimo į kitos rūšies transporto priemonę įrenginių ir transporto rūšies keitimo terminalų statyba, neįtraukta į I priedą.
66. Tramvajų linijų, pakeltų ir požeminių geležinkelių, kabančių ar panašių linijų, naudojamų tik keleivių vežimui arba daugiausia keleivių vežimui, statyba.
67. Kelių statyba, įskaitant esamų kelių rekonstrukciją ir (arba) platinimą, neįtraukta į I priedą.
68. Uostų ir uostų įrenginių, įskaitant žvejybos uostus, statyba, neįtraukta į I priedą.
69. Vidaus vandens kelių ir vidaus vandens kelių uostų statyba, neįtraukta į I priedą.
70. Prekybos uostai, pakrovimo ir iškrovimo prieplaukos, sujungtos su sausuma ir išoriniais uostais, neįtrauktos į I priedą.
71. Kanalų tiesimas ir potvynių tvarkymo darbai.
72. Oro uostų^{**} ir aerodromų statyba, neįtraukta į I priedą.
73. Atliekų šalinimo įrenginiai (įskaitant sąvartynus), neįtraukti į I priedą.
74. Nepavojingų atliekų deginimo ar cheminio apdorojimo įrenginiai.
75. Metalų laužo, įskaitant į metalo laužą išmestus automobilius, saugyklos.
76. Dumblo šalinimo vietos.
77. Gruntinio vandens išgavimas ir dirbtinis gruntinio vandens papildymas, neįtrauktas į I priedą.
78. Darbai, susiję su vandens išteklių perkėlimu tarp upių baseinų.
79. Nuotekų valymo įrenginiai.
80. Užtvankos ir kiti įrenginiai, skirti vandeniui sulaikyti ar ilgalaikiam arba nuolatiniam vandens saugojimui, neįtrauktas į I priedą.
81. Pakrantės darbai erozijai sustabdyti, ir jūros darbai, galintys pakeisti krantą, statant, pavyzdžiui, užtvankas, dambas, molus ir kitus jūros apsaugos įrenginius, išskyrus tokių įrenginių eksploataciją ir remontą.
82. Ilgų akvedukų įrenginiai.
83. Slidinėjimo trasos, slidininkų keltuvai ir lynų kelio vagonai bei su tuo susiję įrenginiai.
84. Jachtų prieplaukos.

^{**} Šiame Protokole „oro uostas“ – oro uostas, kuris atitinka apibrėžimą, pateiktą 1944 m. Čikagos konvencijoje, įsteigiančioje Tarptautinę civilinės aviacijos organizaciją (14 priedas).

85. Poilsinės gyvenvietės ir viešbučių kompleksai už miesto ribų bei su tuo susiję įrenginiai.
86. Nuolatinės stovyklavietės ir namelių-autopriekabų stovyklavietės.
87. Teminiai parkai.
88. Pramoninės objektų statybos projektai.
89. Miesto plėtros projektai, įskaitant prekybos centrų ir automobilių stovėjimo aikštelių statybą.
90. Iš jūros atgautos žemės regeneracija.

III priedas

GALIMŲ REIKŠMINGŲ PADARINIŲ APLINKAI, TAIP PAT IR ŽMONIŲ SVEIKATAI, MINĖTŲ 5 STRAIPSNIO 1 DALYJE, NUSTATYMO KRITERIJAI

1. Plano arba programos reikšmė aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, klausimų integravimui, ypač siekiant skatinti darną vystymąsi.
2. Kokiu mastu planu arba programa nustatomi projektų ir kitos veiklos vieta, pobūdis, dydis, naudojimo sąlygos ir išteklių skyrimas.
3. Kokio masto poveikį planas arba programa turi kitiems planams ir programoms, įskaitant planus ir programas pagal jų hierarchiją.
4. Su planu arba programa susijusios aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos problemos.
5. Padarinių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, pobūdis, pavyzdžiui, tikimybė, trukmė, dažnumas, galimybės atstatyti pirminę būklę, dydis ir mastas (kokio dydžio geografinį plotą ir kokių gyventojų skaičių gali apimti padariniai).
6. Pavojai aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai.
7. Padarinių tarpvalstybinis pobūdis.
8. Kokius padarinius planas arba programa turės vertingoms ir pažeidžiamoms teritorijoms, įskaitant gamtovaizdį, kurios yra pripažintos saugojamomis nacionaliniu arba tarptautiniu mastu.

IV priedas

7 STRAIPSNIO 2 DALYJE MINĖTA INFORMACIJA

1. Plano arba programos turinys, svarbiausi tikslai ir ryšys su kitais planais arba programomis.
2. Svarbūs dabartinės aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, aspektai ir tikėtini jų pokyčiai, jei planas arba programa nebūtų įgyvendinti.
3. Aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, būklės savybės tose teritorijose, kuriose bus jaučiami reikšmingi padariniai.
4. Su planu arba programa susijusios svarbios aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, problemos.
5. Tarptautiniu, nacionaliniu ir kitoku lygiu nustatyti aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, tikslai, kurie yra susiję su planu arba programa, ir tai, kaip rengiant planą arba programą buvo atsižvelgta į šiuos ir kitus aplinkos, taip pat ir žmonių sveikatos, tikslus.
6. Tikėtini reikšmingi padariniai* aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, apibrėžti 2 straipsnio 7 dalyje.
7. Priemonės, mažinančios ir švelninančios reikšmingus neigiamus padarinius aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, atsirandančius dėl plano arba programos įgyvendinimo, bei priemonės, neleidžiančios jiems atsirasti.
8. Priežasčių, dėl kurių pasirinktos būtent tokios alternatyvos, apibendrinimas ir aprašymas, kaip buvo atliekamas vertinimas, įskaitant pasitaikiusius reikalaujamos informacijos pateikimo sunkumus, tokius kaip techniniai sunkumai ar žinių trūkumas.
9. Numatytos plano arba programos įgyvendinimo padarinių aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai, stebėsenos priemonės.
10. Tikėtini reikšmingi tarpvalstybiniai padariniai aplinkai, taip pat ir žmonių sveikatai.
11. Netechninė pateiktos informacijos santrauka.

* Tai antriniai, kaupiamieji, sinerginiai, trumpalaikiai, vidutinės trukmės, ilgalaikiai, nuolatiniai ir laikini, teigiami bei neigiami padariniai.

V priedas

8 STRAIPSNIO 5 DALYJE MINĖTA INFORMACIJA

1. Siūlomas planas arba programa ir jo (jos) pobūdis.
2. Už plano arba programos priėmimą atsakinga institucija.
3. Numatyta procedūra, įskaitant:
 - a) procedūros pradžią;
 - b) galimybes dalyvauti visuomenei;
 - c) numatyto viešo svarstymo posėdžio laikas ir vieta;
 - d) institucija, iš kurios galima gauti atitinkamos informacijos ir kur atitinkama informacija laikoma visuomenei susipažinti;
 - e) institucija, kuriai galima pateikti pastabas ar klausimus, ir tokių pastabų ar klausimų perdavimo terminai; ir
 - f) kokios jau turima informacijos apie aplinką, taip pat ir žmonių sveikatą, susijusios su siūlomu planu arba programa.
4. Ar planui arba programai bus taikoma tarpvalstybinio vertinimo procedūra.